

Dokument zasedanja

B9-0345/2022

29.6.2022

PREDLOG RESOLUCIJE

v skladu s členom 111(3) Poslovnika

o delegirani uredbi Komisije z dne 20. aprila 2022 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za uporabo omejitev pozicij za izvedene finančne instrumente na blago in postopke za prošnjo za izvzetje iz omejitev pozicij (C(2022)02314 – 2022/2640(DEA))

Ernest Urtasun, Benoît Biteau

v imenu skupine Verts/ALE

B9-0345/2022

Resolucija Evropskega parlamenta o delegirani uredbi Komisije z dne 20. aprila 2022 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za uporabo omejitev pozicij za izvedene finančne instrumente na blago in postopke za prošnjo za izvzetje iz omejitev pozicij (C(2022)02314 – 2022/2640(DEA))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju delegirane uredbe Komisije (C(2022)02314),
 - ob upoštevanju člena 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju Direktive 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU, in zlasti člena 57(1)(6), člena 57(3)(5), člena 57(6), člena 57(12) in člena 89(5),
 - ob upoštevanju Direktive (EU) 2021/338 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2021 o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, upravljanja produktov in omejitev pozicij ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/878 glede njune uporabe v zvezi z investicijskimi podjetji, za podporo okrevanju po pandemiji COVID-19,
 - ob upoštevanju izida glasovanja na vrhunskem srečanju G20 v Pittsburghu 24. in 25. septembra 2009,
 - ob upoštevanju študije, ki jo je leta 2011 pripravil sekretariat Konference Združenih narodov za trgovino in razvoj (UNCTAD) o oblikovanju cen na financiraliziranih blagovnih borzah: vrsta informacij,
 - ob upoštevanju končnega poročila Evropskega organa za vrednostne papirje in trge o tehničnih standardih za izvedene finančne instrumente na blago, objavljenega 19. novembra 2021,
 - ob upoštevanju načrta generalnega direktorata Komisije Taxud za leto 2021 o posodobitvi carinske unije EU, v katerem je opisana vizija gospodarstva, ki deluje za ljudi,
 - ob upoštevanju govora predsednice Komisije Ursule von der Leyen na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta o sklepih zasedanja Evropskega sveta 21. in 22. decembra 2021,
 - ob upoštevanju izjave zunanjih ministrov skupine G7 z dne 11. marca 2022,
 - ob upoštevanju člena 111(3) Poslovnika,
- A. ker se je skupina G20 na vrhunskem srečanju v Pittsburghu 24. in 25. septembra 2009 zavezala, da se bo spoprijela s prekomerno nestanovitnostjo cen blaga, zlasti na

živilskih trgov, vključno z reformo delovanja mednarodnih finančnih trgov, in se strinjala, da bi bilo mogoče izboljšati preglednost trgov OTC z registracijo pogodb v repozitoriju sklenjenih poslov¹, da bi odpravili nevarna neravnovesja v svetovnem gospodarstvu;

- B. ker je Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) glavni mednarodni vir podatkov, tržne analize in spremljanja tržnih temeljev za kmetijske proizvode; ker je zmožnost vsakega nadzornika, da učinkovito posreduje, odvisna od njegove zmožnosti zbiranja zanesljivih kvalitativnih in kvantitativnih podatkov; ker trenutno ni na voljo izčrpnih podatkov, zlasti za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti zunaj borze; ker imajo trgovci na zunajborznih blagovnih trgih koristi od informacij, ki jih trgovci na organiziranih terminskih borzah zagotavljajo za določanje cen, sami pa ne zagotavljajo primerljivih informacij;
- C. ker so nekatere jurisdikcije sprejele ukrepe za povečanje preglednosti trgov, kot sta Dodd-Frankov zakon v ZDA in direktiva o trgih finančnih instrumentov v Uniji, pri čemer je bil z direktivo o trgih finančnih instrumentov uveden usklajen režim omejitve pozicij za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih v zvezi z blagom;
- D. ker je zaradi financiranja trgovanja z blagom delovanje blagovne menjave postalo sporno; ker je tradicionalno delovanje, ki olajšuje oblikovanje cen in odpravlja tveganje proizvajalcev in potrošnikov, oslABLjeno do te mere, da se je zaradi trgovanja finančnih vlagateljev povečala nestanovitnost cen in so se cene zvišale nad ravni, ki bi bile sicer določene z razmerjem med ponudbo fizičnih dobrin in povpraševanjem po njih;
- E. ker se lahko cene v daljšem časovnem obdobju zelo oddaljijo temeljne ravni, kar vodi v večje tveganje cenovnih balonov in izkrivljanja trga, zaradi česar cene blaga ne dajejo vedno pravih signalov, kar ovira dodeljevanje sredstev ter vodi v prehransko krizo in negotovost za najrevnejše;
- F. ker je nedavna študija² pokazala, da se je neto stopnja podaljševanja naročniških razmerij v plinskem vozlišču TTF, ki je glavno cenovno vozlišče za evropski trg plina, v zadnjem desetletju stalno povečevala, in sicer s 13,9 leta 2011 na 114,5 leta 2020, kar nakazuje, da bi lahko bila količina plina, s katero se trguje na podlagi te pogodbe, 114-krat večja od porabe, povezane z njo; ker so se cene blaga v zadnjih nekaj letih zviševale, zlasti so se močno zvišale cene energije, saj so se cene plina³ na svetovnih trgih leta 2021 zvišale za 170 %, veleprodajne cene električne energije⁴ pa za 200 %;
- G. ker je predsednica Evropske komisije na plenarnem zasedanju Parlamenta oktobra 2021 potrdila povezave med dejavnostmi finančnih trgov in zviševanjem cen na energetske trgu ter poudarila, da mora Unija odpraviti špekulacije na energetskih trgih;
- H. ker je ruska agresija v Ukrajini še zaostri la naraščajoči trend hitro rastočih cen blaga,

¹ Odstavek 13, izjava voditeljev z vrha skupine G20 v Pittsburghu septembra 2009.

<http://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communique0925.html>

² Oxford Institute for Energy Studies, [European Traded gas hubs German hubs about to merge](#) (Evropska plinska vozlišča: nemška vozlišča pred združitvijo), julij 2021

³ <https://www.consilium.europa.eu/sl/policies/energy-prices/>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1634215984101&uri=COM%3A2021%3A660%3AFIN#footnoteref2>

zlasti cen prehrabnih surovin, vključno s sončničnim oljem in pšenico, saj Rusija in Ukrajina proizvedeta 30 % svetovnega izvoza tega blaga; ker je vojna še zaostrila obstoječe cenovne pritiske in se inflacija cen hrane v euroobmočju povečuje, tako da je maja 2022⁵ dosegla 7,5 %; ker zvišanje cen prehrabnih proizvodov porazno vpliva na ljudi, zlasti na najranljivejše; ker Svetovna banka ocenjuje, da je za vsako odstotno točko povišanja cen hrane 10 milijonov ljudi po vsem svetu pahnjenih v skrajno revščino;

- I. ker so ministri za kmetijstvo skupine G7 v izjavi z dne 11. marca 2022⁶ izjavili, da članice skupine G7 ne bodo dopuščale umetnega napihovanja cen, ki bi lahko zmanjšale razpoložljivost hrane in kmetijskih proizvodov, in se zavezali boju proti špekulativnemu ravnanju, ki ogroža prehransko varnost ali dostop ranljivih držav ali prebivalstva do hrane;
- J. ker je Parlament v svoji resoluciji z dne 24. marca 2022 o potrebi po nujnem akcijskem načrtu EU za prehransko varnost v EU in zunaj nje zaradi ruskega napada na Ukrajino⁷ izjavil, da lahko krize v zvezi s hrano povzročijo špekulacije s hrano, ter pozval Komisijo in države članice, naj pozorno spremljajo trge z agroživilskimi proizvodi in hrano iz vodnega življa in naj posebno pozornost namenijo cenovnim špekulacijam;
- K. ker se je na trgih pšenice in koruze od konca leta 2020 močno povečal delež špekulatorjev (tj. nekomercialnih finančnih subjektov, ki nimajo posebnega interesa za uporabo blaga), podobno kot med prehransko krizo v letih 2007–2008, kar kaže, da cene morda odstopajo od temeljnih načel trga žita in nanje bolj vpliva dinamika finančnih trgov⁸; ker se je trgovanje na finančnih trgih takoj po ruskem napadu močno povečalo z velikimi kapitalskimi tokovi v s kmetijstvom povezane investicijske sklade, s katerimi se trguje na borzi, medtem ko se je v nekaterih skladih, kot je Teucrium Wheat Fund, dnevni obseg trgovanja v nekaj mesecih povečal za 100-krat, cena njihovih delnic pa se je zvišala na rekordne vrednosti⁹; ker je ta intenzivna finančna dejavnost v nekaj dneh po ruskem napadu povzročila strm porast cen hrane in kmetijskih proizvodov na prihodnjih trgih, vključno s cenami pšenice, in nenavadno veliko nestanovitnost trgov;
- L. ker Direktiva (EU) 2021/338 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰ o spremembi Direktive 2014/65/EU spreminja ureditev glede omejitve pozicij, vključno z zmanjšanjem področja uporabe ureditve omejitve pozicij na izvedene finančne instrumente na

⁵ https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/focus/2022/html/ecb.ebbox202204_06~4e32074619.sl.html

⁶ <https://www.fas.usda.gov/sites/default/files/2022-03/g7-extraordinary-meeting-statement.pdf>

⁷ Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0099.

⁸ Center za razvojne raziskave, Univerza v Bonnu, *Speculation risks in food commodity markets in the context of the 2022 price spikes - Implications for policy* (Tveganja na področju prehrabnih surovin na trgih prehrabnih surovin v okviru cenovnih skokov za leto 2022 – posledice za politiko), ZEF Politično poročilo 40, april 2022.

⁹ Mednarodna skupina strokovnjakov za trajnostni prehranski sistem, *Another perfect storm: How the failure to reform food systems has allowed the war in Ukraine to spark a third global food price crisis in 15 years, and what can be done to prevent the next one* (Še eno veliko neurje: kako je neuspešna reforma prehranskih sistemov omogočila, da je vojna v Ukrajini povzročila tretjo svetovno krizo cen hrane v 15 letih, in kaj je mogoče storiti, da bi preprečili naslednjo), maj 2022.

¹⁰ Direktiva (EU) 2021/338 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2021 o spremembi Direktive 2014/65/EU glede zahtev po informacijah, nadzora produktov in omejitve pozicij ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/878 glede njune uporabe za investicijska podjetja, za podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 68, 26.2.2021, str. 14).

kmetijske proizvode in kritične ali pomembne izvedene finančne instrumente na blago ter z razširitvijo izvzetja iz ureditve omejitve pozicij za zmanjšanje tveganja na finančne subjekte;

- M. ker je Komisija glede na navedeno sprejela delegirano uredbo z dne 20. aprila 2022 o dopolnitvi Direktive 2014/65/EU, ki določa metodologijo za izračun omejitev pozicij, vključno z izvajanjem sprememb člena 57 navedene direktive v okviru svežnja za okrepanje kapitalskih trgov, ne da bi upoštevala trenutni razvoj dogodkov na trgu ali ocenila morebitni učinek sprememb režima omejitve pozicij na dejavnosti finančnega trga;
 - N. ker ta metodologija določa, da je standardno izhodišče za omejitve pozicij promptnega meseca pri izvedenem finančnem instrumentu za kmetijske proizvode ali kritične ali pomembne izvedene finančne instrumente na blago 25 % pri tem izvedenem finančnem instrumentu, za omejitve pozicij drugih mesecev pa 25 % odprtih pozicij v tem izvedenem finančnem instrumentu na blago, pristojnim organom pa omogoča, da s prilagajanjem teh izhodišč glede na morebitni vpliv nekaterih dejavnikov določijo omejitve pozicij promptnega meseca in drugih mesecev pri izvedenih finančnih instrumentih na blago, in sicer v višini od 2,5 % do 35 %; ker te omejitve niso bile učinkovite pri preprečevanju špekulacij z blagom;
 - O. ker se zdi, da je ureditev Unije za omejitve pozicij bolj permissivna v primerjavi s tistimi, ki se uporabljajo v drugih jurisdikcijah, zlasti v ZDA, kjer je zgornja meja za promptni trg 25 %, izhodišče za trge drugih mesecev pa 10 %;
 - P. ker 20-odstotno standardno izhodišče za najbolj občutljive in zelo likvidne pogodbe o osnovnih živilih ne izpolnjuje cilja iz Direktive 2014/65/EU o preprečevanju zlorabe trga in urejenih pogojev za določanje cen in poravnavo, zato ni ustrezno za preprečevanje špekulacij s hrano v Uniji;
 - Q. ker opredelitev ekonomsko enakovrednih pogodb, s katerimi se trguje na prostem trgu (EEOTC), in „istega izvedenega finančnega instrumenta na blago“ ostaja pretirano omejevalna in odpira vrata enostavnemu izogibanju omejitvam pozicij z uvedbo precej obrobni sprememb v pogodbeno specifikacije izvedenega finančnega instrumenta na blago, kot je denimo sprememba datuma dobave za samo en dan; ker je opredelitev odprtih obresti razširjena, saj zdaj vključuje sporočene pozicije v EEOTC in jih je treba izračunati v reprezentativnem časovnem obdobju namesto v danem trenutku, kar bi lahko pri pristojnih organih povzročilo razhajanje pri razlagi; ker bi kombinacija teh sprememb lahko povzročila znatno povečanje omejitve pozicij za druge mesece;
 - R. ker Komisija v sedanjih razmerah, ki jih zaznamujejo velika negotovost in motnje v dobavni verigi, ko je bolj kot kdaj koli prej pomembno zagotoviti, da bodo evropski finančni trgi res podpirali realno gospodarstvo, in preprečiti, da bi nepošteni udeleženci na trgu ustvarjali vojni dobiček, ni raziskala, ali so potrebne temeljitejšje spremembe v ureditvi omejitev pozicij, in je ohranila določbe, ki so se že izkazale za nezadostne za odpravo špekulacij s hrano in energijo;
1. nasprotuje delegirani uredbi Komisije;
 2. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Komisiji in jo obvesti, da

delegirana uredba ne more začeti veljati;

3. poziva Komisijo in Evropski organ za vrednostne papirje in trge, naj v celoti ocenita vlogo in obseg špekulacij pri določanju cen blaga in surovin, ob tem pa poudarja, da je treba nujno povečati finančno preglednost trgovanja z blagom, zlasti z živili, energijo in surovinami za gnojila, pred trgovanjem z notranjimi informacijami, tržno manipulacijo in izkrivljanjem cen, in sicer z okrepitevijo zahtev glede poročanja prek javnih registrov dejavnosti trgovcev na trgu, posrednikov in trgovcev;
4. poziva Komisijo, naj predloži nov delegirani akt, v katerem bo upoštevala zgornje pomisleke;
5. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in vladam ter parlamentom držav članic.